Feria v. die 2. Martij 1679.

In Generali Congregatione Sanctæ Romanæ, & Vniuersalis Inquisitionis habita in Palatio Apostolico Vaticano coram Sanctissimo D. N. D. Innocentio Diuina Prouidentia Papa XI. ac Eminentissimis, & Reuerendissimis Dominis S. R. E. Cardinalibus in tota Republica Christiana contra hæreticam prauitatem Generalibus Inquisitoribus à Sancta Sede Apostolica specialiter deputatis.

SAnctissimus D.N. Innocentius Papa XI. prædictus ouium sibi à Deo creditarum saluti sedulò incumbens, & salubre opus in segregãdis noxijs doctrinarum pascuis ab innoxijs à fel. record. Alexandro VII. Prædecessore suo inchoatum prosequi volés: plurimas propositiones partìm ex diuersis, vel libris, vel thesibus, seù scriptis excerptas, & partìm nouiter ad inuentas Theologorum Pluriũ examini, & de indè Eminentissimis, & Reuerendissimis Dominis Cardinalibus contra hæreticam prauitatẽ Generalibus Inquisitoribus subiecit. Quibus propositionibus sedulò, & accuratè sæpiùs discussis: eorũdem Eminentissimorum Cardinalium, & Theologorum votis per Sanctitatem suam auditis: Idem Sanctissimus D.N. re posteà maturè considerata, statuit, & decreuit: pro nunc *sequentes propositiones, & vnamquamque ipsarum, sicut iacent, vt minimùm tamquàm scandalosas, & in praxi perniciosas, esse damnandas, & prohibendas*, sicuti eas damnat, & prohibet. Non intendens tamen Sanctitas sua per hoc Decretum alias propositiones in ipso nõ expressas, & Sanctitati suæ quo modolibet, & ex quacumque parte exhibitas, vel exhibendas vllatenùs approbare.

1. *Non est illicitum in Sacramentis conferendis sequi oppinionem probabilem de valore Sacramenti, relicta tutiore, nisi id vetet lex, conuentio, aut periculum grauis damni incurrendi. Hinc sententia probabili tantùm vtẽdum non est in collatione Baptismi, Ordinis Sacerdotalis, aut Episcopalis.*
2. *Probabilitèr existimo, Iudicem posse iudicare iuxtà opinionem etiam minùs probabilem.*
3. *Generatìm dum probabilitate, siuè intrinseca, siuè extrinseca quantumuis tenui, modò à probabilitatis finibus non exeatur, confisi aliquid agimus, semper prudentèr agimus.*
4. *Ab infidelitate excusabitur Infidelis non credens ductus opinione minùs probabili.*
5. *An peccet mortalitèr, qui actum dilectionis Dei semel tantùm in vita eliceret, condemnare non audemus.*
6. *Probabile est, nè singulis quidem rigorosé quinquennijs per se obligare præceptum charitatis erga Deum.*
7. *Tùnc solum obligat, quando tenemur iustificari, & non habemus aliam viam,*

qua iustificari possumus.

8. Comedere, & bibere vsque ad satietatē ob solam voluptatem, non est peccatum, modò non obsit valetudini: quia licitè potest appetitus naturalis suis actibus frui.

9. Opus Coniugij ob solam voluptatem exercitum omni penitùs caret culpa, ac defectu veniali.

10. Non tenemur proximum diligere actu interno, & formali.

11. Præcepto proximum diligendi satisfacere possumus per solos actus externos.

12. Vix in Sæcularibus inuenies, etiā in Regibus superfluum statui. Et ita vix aliquis tenetur ad eleemosynam, quando tenetur tantùm ex superfluo statui.

13. Si cū debita moderatione facias, potes absque peccato mortali de vita alicuius tristari, & de illius morte naturali gaudere, illam inefficaci affectu petere, & desiderare; non quidem ex displicencia personæ, sed ob aliquod temporale emolumētum.

14. Licitum est absoluto desiderio cupere mortem Patris, non quidem, vt malum Patris, sed vt bonum cupientis, quia nimirum ei obuentura est pinguis hæreditas.

15. Licitum est filio gaudere de parricidio Parentis à se in ebrietate perpetrato propter ingentes diuitias indè ex hæreditate consecutas.

16. Fides non censetur cadere sub præceptum speciale, & secundùm se.

17. Satis est, actum fidei semel in vita elicere.

18. Si à potestate publica quis interrogetur: fidem ingenuè confiteri, vt Deo, & fidei gloriosum consulo; tacere, vt peccaminosum per se non damno.

19. Voluntas non potest efficere, vt assensus fidei in se ipso sit magis firmus, quàm mereatur pondus rationum ad assensum impellentium.

20. Hinc potest quis prudentèr repudiare assensum, quem habebat supernaturalem.

21. Assensus fidei supernaturalis, & vtilis ad salutem stat cùm notitia solùm probabili reuelationis; immò cùm formidine, qua quis formidet, ne nō sit locutus Deus.

22. Non nisi fides vnius Dei necessaria videtur necessitate medij; non autem explicita Remuneratoris.

23. Fides latè dicta ex Testimonio Creaturarum, similivè motiuo ad iustificationem sufficit.

24. Vocare Deum in Testem mendacij leuis non est tanta irreuerentia, propter quam velit, aut possit damnare hominē.

25. Cum causa licitum est iurare sine animo iurandi, siuè res sit leuis, siuè grauis.

26. Si quis, vel solus, vel coràm alijs, siuè interrogatus, siuè propria spontè, siuè recreationis causa, siuè quocumque alio fine iuret, se non fecisse aliquid, quod revera fecit, intelligendo intra se aliquid aliud, quod non fecit, vel aliam viam ab ea, in qua fecit, vel quoduis aliud additum verum, revera non mentitur, nec est periurus.

27. Causa iusta vtendi his amphibologijs est, quoties id necessarium, aut vtile est ad salutem corporis, honorem, res familiares tuendas, vel ad quemlibet alium virtutis actum, ita vt veritatis occultatio censeatur tùnc expediens, & studiosa.

28. Qui mediante commendatione, vel munere ad Magistratum, vel Officium publicum promotus est, poterit cum restrictione mentali præstare iuramentū, quod de mandato Regis à similibus solet exigi, non habito respectu ad intentionem exigentis, quia non tenetur fateri crimen occultum.

29. Vrgens metus grauis est causa iusta Sacramentorum administrationem simulandi.

30. Fas est viro honorato occidere inuasorem, qui nititur calumniam inferre, si alitèr hæc ignominia vitari nequit; idem quoque dicendum, si quis impingat alapam, vel fuste percutiat, & post impactam alapam, vel ictum fustis fugiat.

31. Regularitèr occidere possum furem pro conseruatione vnius aurei.

32. Non solùm licitum est defendere defensione occisiua, quæ actu possidemus, sed etiam ad quæ ius inchoatum habemus, & quæ nos possessuros speramus.

33. Licitum est tàm hæredi, quàm legatario

rio contra in iustè impedientem ; ne vel hæreditas adeatur , vel legata soluantur, se talitèr defendere, sicut, & ius habenti in Cathedram, vel Præbendam contra eorum possessionem iniustè impedientem.

34. Licet procurare abortum ante animationem fœtus. ne Puella deprehensa grauida occidatur, aut infametur.

35. Videtur probabile omnem fœtū quandiù in vtero est ; carere anima rationali, & tūc primùm incipere eamdem habere, cùm paritur : ac consequentèr dicendum erit in nullo abortu homicidiū committi.

36. Permißum est furari, nō solùm in extrema necessitate, sed etiam in graui.

37. Famuli , & famulæ domesticæ poßunt occultè heris suis subripere ad compensandam operam suam, quàm maiorem iudicant salario, quod recipiunt.

38. Non tenetur quis sub pœna peccati mortalis restituere quod ablatum est per pauca furta , quantumcumque sit magna summa totalis.

39. Qui alium mouet , aut inducit ad inferendum graue damnùm tertio, non tenetur ad restitutionē istius dampi illati.

40. Contractus Mohatra licitus est, etiam respectu eiusdem Personæ, & cum contractu retrouenditionis præuiè inito , cùm intentione lucri.

41. Cùm numerata pecunia pretiosor sit numeranda, & nullus sit, qui non maioris faciat pecuniam præsentem, quàm futurā, potest creditor aliquid vltra sortem à mutuatario exigere, & eo titulo ab vsura excusari.

42. Vsura non est dùm vltrà sortem aliquid exigitur tamquam ex beneuolentia, & gratitudine debitum, sed solùm si exigatur tamquam ex iustitia debitum.

43. Quidni non nisi veniale sit detrahētis auctoritatē magnam sibi noxiam falso crimine elidere?

44. Probabile est non peccare mortalitèr, qui imponit falsum crimen alicui, vt suam iustitiam, & honorem defendat. Etsi hòc non sit probabile, vix vlla erit opinio probabilis in Theologia.

45. Dare temporale pro spirituali non est simonia , quando temporale non datur tamquàm pretium , sed dumtaxat tamquàm motivum conferendi, vel efficiendi spirituale: vel etiàm quando temporale sit solùm gratuita compensatio pro spirituali, aut è contra.

46. Et id quoque locum habet, etiam si tēporale sit principale motiuum dandi spirituale ; immò etiàm si sit finis ipsius rei spiritualis , sic vt illud pluris æstimetur, quàm res spiritualis.

47. Cùm dixit Concilium Tridentinum: eos alienis peccatis communicantes mortalitèr peccare, qui, nisi quos digniores, & Ecclesiæ magis vtiles, ipsi iudicauerint ad Ecclesias promouent: Concilium, vel primò videtur per hoc digniores non aliud significare velle , nisi dignitatem eligendorum; sumpto comparatiuo pro positiuo; vel secundò locutione minùs propria ponit digniores, vt excludat indignos , non verò dignos; vel tandem loquitur tertiò, quando fit concursus.

48. Tam clarum videtur , fornicationem secundùm se nullam inuoluere malitiam, & solùm esse malam, quia interdicta , vt contrarium omninò rationi dißonum videatur.

49. Mollities iure naturæ prohibita non est. Vnde si Deus eam non interdixisset, sæpè esset bona, & aliquando obligatoria sub mortali.

50. Copula cùm coniugata , consentiente marito , non est adulterium ; adeòque sufficit in confeßione dicere se esse fornicatum.

51. Famulus, qui sub mißis humeris sciențèr adiuuat herum suum ascēdere per fenestras ad stuprandum virginē, & multotiès eidem subservit deferendo scalam, aperiendo ianuam, aut quid simile cooperando , non peccat mortalitèr , si id faciat metu notabilis detrimenti, puta ne à Domino malè tractetur, ne toruis occulis aspiciatur, ne domo expellatur.

52. Præceptum servandi festa non obligat sub mortali, seposito scandalo, si absit contemptus.

53. Satisfacit præcepto Ecclesiæ de audiendo Sacro, qui duas eius partes, immò quatuor simul à diuersis Celebrantibus audit.

54. Qui

54. *Qui non potest recitare Matutinum, & Laudes, potest autem reliquas Horas, ad nihil tenetur, quia maior pars trahit ad se minorem.*

55. *Præcepto Communionis annuæ satis fit per sacrilegam Domini manducationem.*

56. *Frequens Confessio, & Communio, etiam in his, qui gentilitèr vivunt, est nota prædestinationis.*

57. *Probabile est, sufficere attritionem naturalem, modò honestam.*

58. *Non tenemur Confessario interroganti fateri peccati alicuius consuetudinem.*

59. *Licet sacramentalitèr absolvere dimidiatè tantùm confessos ratione magni cõcursus Pœnitentium, qualis v. g. potest contingere in die magnæ alicuius festiuitatis, aut Indulgentiæ.*

60. *Pœnitenti habenti consuetudinẽ peccandi contra legem Dei, Naturæ, aut Ecclesiæ, etsi emendationis spes nulla appareat, nec est neganda, nec differenda absolutio; dummodò ore proferat, se dolere, & proponere emendationem.*

61. *Potest aliquando absolui, qui in proxima occasione peccandi versatur, quàm potest, & non vult omittere, quinimmò directè, & ex proposito quærit, aut ei se ingerit.*

62. *Proxima occasio peccandi non est fugienda, quando causa aliqua vtilis, aut honesta non fugiendi occurrit.*

63. *Licitum est quærere directè occasionẽ proximam peccandi pro bono spirituali, vel temporali nostro, vel proximi.*

64. *Absolutionis capax est homo quantũuis laboret ignorantia Mysteriorum Fidei, & etiam si per negligentiam, etiam culpabilem nesciat Mysterium Sanctissimæ Trinitatis, & Incarnationis Domini Nostri Iesu-Christi.*

65. *Sufficit illa Mysteria semèl credidisse.*

Quicumque autem cuiusuis conditionis, status, & dignitatis illas, vel illarum aliquam coniunctim, vel diuisim defenderit, vel ediderit, vel de eis disputativè, publicè, aut priuatim tractaueruit, vel prædicauerit, nisi forsàm impugnando, ipso facto incidat in excomunicationẽ latæ sententiæ, à qua non possit (præter quam in articulo mortis) ab alio quacumque etiam dignitate fulgente, nisi pro tempore existente Romano Pontifice absolui.

Insupèr districtè in virtute Sanctæ Obedientiæ, & sub interminatione Diuini Iudicij prohibet omnibus Christi fidelibus, cuiuscumque conditionis, dignitatis, & status, etiam speciali, & specialissima nota dignis, nè prædictas opiniones, aut aliquam ipsarum ad pràxim deducant.

Tandèm, vt ab iniuriosis contentionibus Doctores, seù Scholastici, aut alij quicũque imposterùm se abstineant, & vt paci, & charitati consulatur; idem Sanctissimus in virtute Sanctæ Obedientiæ eis præcipit, vt tàm in libris imprimendis, ac manuscriptis, quàm in Thesibus, Disputationibus, ac Prædicationibus caueant ab omni censura, & nota, nec non à quibuscumque conuicijs cõtra eas propositiones, quæ adhùc inter Catholicos hinc indè controuertuntur, donec à S. Sede recognita super ijsdem propositionibus iudicium proferatur.

Franciscus Ricardus Sanctæ Romanæ, & Vniuersalis Inquisitionis Not.

Loco ✠ Sigilli.

Anno à Natiuitate D.N. Iesu-Christi millesimo sexcẽtesimo septuagesimo nono. Indictione secunda, die verò 4. mensis Martij, Pontificatus autem Sanctiss. in Christo Patris, & D.N.D. Innocentij Diuina Prou. dẽtia Papæ XI. anno tertio, supradictum Decretum affixum, & publicatum fuit ad valuas Basilicæ Principĩ Apostolorũ, Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Cãpis Floræ ac in alijs locis solitis, & consuetis Vrbis per me Franciscum Perinum, eiusdem Sanctiss. D.N. Papæ, & Sanctissimæ Inquisitionis Cursorem.

ROMÆ, Typis Reu. Cam. Apost. 1679.